

især har mere eller mindre godt Materiel. Der er private Telefonselskaber, som have et yderst flet Materiel. I alt Fald er det da Tilfældet i den Egn, hvor jeg er bedt kendt, det østlige Jylland, at Telefonerne ere saa flette, at jeg i min Telefon kan høre, hvad der tales rundt omkring i hele Aarhus Stift; man kan høre Samtaler alle, Vejene fra, der omkring — man begriber flet ikke, hvor de Stemmer komme fra — saa at, naar der her bestemmes strenge Straffe for Brud paa Hemmeligholdelsespligten, ogsaa for Funktionærerne, forstaar jeg ikke, hvorledes man skal benytte saadanne private Selskabers Telefoner (Ministeren for offentlige Arbejder [Jørgensen]: Det kan man heller ikke.) Nej, det kan man formodentlig ikke, men saa blive Forholdene uheldige for dem, der bo i saadanne Distrikter. Har et saadant Selskab Koncession, og skal den bevares, saa ville vi, der bo paa et saadant Sted, være affaarne fra den Nytte, som Statsdriften ellers kunde have bragt os. Det forekommer mig derfor, at man skulde have gjort Stridtet til Statsdrift noget mere fuldt ud, end Lovforslaget her hjemler. — Det ærede kongevalgte Medlem (S. N. Hansen) bemærkede, at der er en vis Modsigelse mellem §§ 4 og 6, og det forekommer ogsaa mig, at der er en saadan Modsigelse imellem, at et privat Selskab kan faa Lov til at vedblive at bestaa, og at Staten dog, naar den ønsker det, skal kunne erhverve Selskabets Rettigheder. Hvorledes den Knude skal løses, forstaar jeg ikke. Heldigt forekommer det mig at ville være, om man kunde faa et vist Tidspunkt fast, et vist Aarstal, — lad mig, for at vælg et rundt Tal, nævne Aarhundredets Udgang, — om man altsaa i Ets. sagde: fra Aaret 1900, skulle alle Telefonselskaber være under Staten. Saa havde de private Selskaber faaet en Slags Advarsel, og de kunne da indrette sig paa, at de, til den Tid skulle gaa over til Staten.

Det forekommer ogsaa mig, at Lovforslaget ikke tager tilstrækkeligt Hensyn til det store Publikums Tarv. Her tænker jeg nu nærmest paa os Landboere. Købstadbeboerne have næsten alle deres private Telefon, og der ere Ulemperne vel ikke saa store; der ere Afstandene kun korte; men vi Landboere ere tit ilde stillede over for Telefonselskaberne. Jeg mener, at det Princip, der skulde laas fast i Loven, skulde være det, at enhver Landsby i Danmark, der har et vist Indbyggertal, skulde være berettiget til at faa sin Telefon. Det skulde altsaa gøres til en Pligt for Staten, naar den fik dette Monopol, da ogsaa at skaffe alle Landsbyer det dermed følgende Gode. Derom savner jeg i

Lovforslaget en Bestemmelse, og jeg synes ikke, at Landboernes Interesser ere tilstrækkelig varetagne; thi mange private Selskaber have tit ikke lyst til at have os Landboere med i Telefonnettet af den simple Grund, at de ikke tjene saa meget paa os Landboere. Det er nemlig kostbart at lægge en Linie 2—3 Mil ud i Landet, det giver ikke saa store Renter til Aktionærerne som, naar de indskrænke Telefonnettet til Købstaden og dens nærmeste Omegn. Det, vi skulde opnaa gennem Statsdriften, var, at vi alle kom med, at vi hver fik vor lille Station, saa at Mejerierne og de større Virksomheder paa Landet kunde have deres Forbindelse gennem Landsbystationerne. Der skulde være en hel Plan, hvorefter Publikum hele Landet over kunde faa Gavn af Telefonen. Naar noget saadant var opnaaet, mener jeg, at Staten kunde spare en Del af de Udgifter, den nu maa afholde til Budleje for Telegrammer, ja, det er maasse urigtigt, naar jeg siger, at Staten kan spare det; det er Publikum, der kommer til at spare det. Det er ofte uheldigt for os, der bo ude paa Landet, at vi, naar vi faa et Telegram, skulle betale en temmelig høj Budleje; thi naar man har læst Telegrammet, synes man ofte, at det er en høj Budleje at give for den Efterretning; men man vil jo gerne se Telegrammet, og naar man har set det, er det ofte langt fra Budlejen værd. Naar man nu ved Telefonen kunde spare Budlejen, vilde det være vundet ikke saa lidt. Det kan ikke efter min Mening blive tilbørlig indrettet, for alt bliver ordnet som Statsdrift. Til Fordel herfor taler det ogsaa, at Telefonvæsenet, efterhaanden som det udvikler sig, og det udvikler sig jo mere og mere — vil blive en Konkurrent ikke alene over for Telegrafvæsenet, men ogsaa over for Postvæsenet. Tænke vi os, at der bliver en Telefonstation i samtlige Landsbyer, vil der ikke blive skrevet saa mange Breve som før, og Telefonen vil saaledes komme til at konkurrere med Postvæsenet. Da Staten nu har baade Postvæsenet og Telegrafvæsenet, finder jeg det fuldstændig rigtigt og konsekvent, at Telefonen ligeledes gaar ind under Staten. Det, jeg ønsker, er altsaa dette, at Overgangen maa ske noget hurtigere og fuldstændigere, end Forslaget fastslaar. Jeg frygter for, at hvis dette Forslag skal blive vedtaget, ville de private Selskaber beholde alle de Kredse, alle de Telefonnet, hvorpaa der tjenes godt. Jeg har hørt, at der er saadanne Selskaber, der tjene 16—17 pCt. Saadanne Selskaber ville blive staaende som smaa Daser rundt omkring, medens Staten vil faa Lov til at tage alle de Strækninger,